

Alfons mamma – om tomrummen i texten

Skönlitteratur för barn och unga från olika tider, från Sverige, Norden och övriga världen. Lyrik, dramatik, sagor och myter - Svenska/Svenska som andraspråk, Årskurs 4-6

Syfte

Att leka med de tomrum som uppstår i texten. Eleverna får träna på att göra inferenser och föreställa sig.

Läraren reflekterar

Välj ett tomrum som förblir tomrum genom hela texten. Ibland får ju läsaren obesvarade frågor besvarade längre fram i berättelsen, men letandet efter sådana svar kan lätt leda till uppgiftslösning. Inte heller de tomrum som alltid finnas när man läst ut en bok och som ofta utnyttjas av lärare: Vad tror du hände sen? I de *faktiska* tomrummen letar vi efter elevens upplevelse och tolkning av texten. Alla elever har samma kontext, det vill säga det som faktiskt står i texten, men i stort sett full frihet att fylla tomrummen så som de själva vill.

Metod

Läs texten med eleverna och låt eleverna bearbeta texten som ni brukar göra. Presentera begreppet "tomrum" och förklara vad du menar. En berättelse utelämnar alltid något, till exempel detaljer, personer och händelser som är underförstådda och ibland mer eller mindre saknar funktion i sammanhanget. Låt eleverna återberätta en enkel händelse från gårdagen. Tillsammans kan de i par spåna på vad de INTE återgav och vilka personer som INTE var med (men som kanske fanns i berättelsens periferi). Gör på samma sätt med texten ni precis har bearbetat. Låt eleverna fundera på: Vad kan vi ana om de olika karaktärerna? Vilka ledtrådar kan ge oss en fylligare bild av karaktären? Lyft fram dessa och anslå på tavlan. Låt eleverna fundera på hur bilden blir mer komplett. Vilka uppgifter saknas?

Vidare kan eleverna fundera på vilka (möjliga) karaktärer som INTE kommer till tals och INTE ens finns med i berättelsen?

Förslag

Ett exempel på ett tomrum är vem som är Alfons Åbergs mamma. Det går att "leka" med på en rad olika sätt, till exempel i samtal, texter, bild eller rollspel.

- Vem är Alfons mamma? Var finns hon? Vad gör hon?
- Varför har inte Alfons någon kontakt med henne?
- En dag knackar det på dörren hemma hos Alfons. Han öppnar och utanför dörren står hans mamma. Vad händer?
- En dag får Alfons ett brev från sin mamma. Vad skriver hon? Vad svarar Alfons?
- Alfons pappa träffar Alfons mamma på ett café. Vad pratar de om?

Lgr22 Syfte

Utveckla förmåga att formulera sig och kommunicera i tal och skrift, urskilja språkliga strukturer och följa språkliga normer.

Förmåga att läsa och analysera skönlitteratur och andra texter för olika syften.

Centralt innehåll*

Skönlitteratur för barn och unga från olika tider, från Sverige, Norden och övriga världen. Lyrik, dramatik, sagor och myter. Texter som belyser människors villkor och identitets- och livsfrågor.

Gemensam och enskild läsning. Strategier för att förstå, tolka och analysera texter från olika medier. Att urskilja texters

budskap, tema och motiv samt deras syfte, avsändare och sammanhang. Att urskilja innehåll som kan vara direkt uttalat eller indirekt uttryckt i texten.

Betygskriterier*

Eleven läser skönlitteratur och sakprosatexter med **mycket gott** flyt och visar **mycket god** läsförståelse. Dessutom sammanfattar eleven olika texter med mycket god säkerhet. Eleven för **välutvecklade** resonemang om innehållet i olika texter. Eleven visar också **mycket goda** kunskaper om skönlitteratur och de sammanhang som olika verk har tillkommit i.

* årskurs 7-9